

Pernata divljač našeg podneblja (IV)

Prepelica

Coturnix coturnix (L.),
Njemački - Wachtel

Prepelica je naša najmanja koka. Mužjak je dugačak (od vrha kljuna do kraja repa) 17,5-19 centimetara, a ženka je nešto kraća. Težina prema stanju uhranjenosti kreće se od 10 do 15 deagrama. Po vanjskom izgledu slična je nladoj poljskoj jarebici, ali je znatno manja. Pješčanomedom bojom perja prilagođena je tlu na kojem se zadržava i gnijezdi. Za razliku od poljskih jarebica, krila prepelica su duža i uža i omogućuju im dug i ustrajan let. Mužjaci se razlikuju i ženki po boji perja na guši, imaju tamnije perje s mrljom i ogrlicom, što je bez pažljivog promatranja teško uočiti.

Ova mala koka živi na velikim prostranstvima evroazijskog kontinenta, od juga do 50 stepeni sjeverne širine. U našoj zemlji je redovita gnjezdarica i selica. Staništa su joj ravničarski predjeli s obradivim i neobradivim površinama, livade, travnjaci i druga ocjedita tla s niskim grmolikim biljem. U području gniježdenja boravi obično od kraja aprila do početka septembra, kada postaje brojnija radi selidbe, preko naših krajeva, sjevernijih populacija, skupljajući se u veća zajednička jata. Nakon kraćeg zadržavanja sele u zimovališta na jugu. Manji dio ostaje na jadranskom obalama, dio slijeće u južnoj Italiji, a većina preko Sredozemnog mora i Sahare slijeće na afričke savane. Prema podacima o nalazišta prstenovanih srednjoevropskih prepelica, poneke dopru čak do najjužnijeg rta Afrike. Za vrijeme toplih zima manji dio prepelica ne seli, već prezimljuju u našim južnijim krajevima.

U proljeće, po dolasku iz zimskih boravišta, mužjaci se od rane zore do mrklog mraka oglašavaju zvonkim i daleko čujnim trosložnim „puć-pu-ruč“, a ženke im odgovaraju hrapavim dvosložnim „puć-puć“. Prepelice žive u monogamiji, a sparuju se tokom maja. Nakon oplodnje ženka pravi gnijezdo u udubljenju suhog i propusnog tla, zaklonjenog niskim raslinjem. Oblaže ga suhim travkama i sitnim perjem. Krajem maja do sredine juna snese od osam do 15 (najčešće 12) žučkastih jaja, išaranih krupnim crnosmedim pjegama i sitnim mrljama (30,1 mm x 23 mm). Nakon 20 dana izlegu se pilići i u pratnji roditelja počinju tražiti hranu. Roditelji ih čuvaju i drže na okupu do uzrasta između šest i sedam sedmica tokom kojih se mladi potpuno osposobe za samostalan život.

Većina autora tvrdi da prepelice ne ostaju u porodičnom jatu kao poljske jarebice već se razilaze i pojedinačno kreću u seobu skupljajući se putem u sve veća i veća jata.

Prepeličice podižu godišnje samo jedno leglo. Izvade li se jaja iz gnijezda ili budu kako uništena, ženka pravi gnijezdo na sklonitijem mjestu i nese ponovo, najkasnije do sredine jula, ali manji broj jaja (6-8), s malim izgledima da će pilići iz takvog legla dostići sposobnost za samostalan život do predstojeće seobe u zimovališta. Zato ponekad, loveći prepelice u septembru, nailazimo i na njihove nedorasle mladunce, očito još nesposobne za duži let.

Pilićima koje vode roditelji osiguravaju hranu čepkajući po tlu, vadeći malene crvolike životinje, razne insekte i njihove larve. Mladi postepeno prelaze na biljnu hranu, vrškove trava, mekane zelene dijelove bilja, sjemenje korova i žitarica,

koje su i pretežna hrana odraslih. Prepeličice su veoma korisne ptice, jer se hrane insektima koji nanose štete kultiviranim biljkama, te sjemenjem štetnih korova.

Naglo opadanje broja ove nekada brojne poljske koke uzrokovano je, prije svega, velikim promjenama u obradi zemljišta praćenim mehanizacijom i upotrebom pesticida i herbicida, što se odrazilo i na staništa prepelica. Uz to velika stradanja prepelice doživljavaju na jesenskoj seobi nezakonitim i prekobrojnim lovom pomoću magnetofona, čime se u novije vrijeme (uz prešutno odobravanje) služe posebno strani lovci - turisti. Zatim, još više stradaju u daljoj selidbi spuštajući se na odmarališta južnoevropskih i sjevernoafričkih priobalja gdje ih dočekuju specijalno podignute mreže u kojima ogroman broj prepelica završava svoj put i, nažalost, više se ne vraća u svoja gnjezdišta.

Velid Delić

